

[Handelsministeren.]

ken føres en usund Konkurrence, hvis Tab Skatteyderne maa bære. Alle kender Klagerne over den Konkurrence, der har fundet Sted fra Selskaber som Globus, Landbrugsmaskinkompagniet og Ohlsen & Ahlmann, for at nævne nogle Tilfælde, som jeg roligt kan fremdrage, da alle de nævnte Foretagender nu er under Likvidation. Selv om den med Hensyn til de nævnte Foretagender og andre Foretagender, som jeg ikke her skal nævne, stedfundne Agitation rummer meget betydelige Overdrivelser, kan man dog vanskeligt komme bort fra, at det er uheldigt, at saadanne Selskaber paafører deres Branche en skarp Konkurrence paa Grundlag af Midler, som stilles til Raadighed af Statsbanken, og navnlig maa det naturligvis vække bitre Følelser hos dem, som Konkurrencen rammer, naar Resultatet for de af Staten finansierede Selskaber bliver store og stadig voksende Tab.

Landmandsbanken er i Virkeligheden i Øjeblikket en ren Statsbank, der ene og alene drives for Statens Regning, idet den fra privat Side indskudte Aktiekapital og Reservefond er uigenkaldelig tabt. Dette Forhold er efter Regeringens Skøn meget uheldigt, idet Regeringen bestemt maa tage Afstand fra den Opfattelse, som et enkelt stort Parti har paa dette Punkt. Dette Parti, det socialdemokratiske, arbejder i den omhandlede Henseende ganske paa Linie med sine Partifæller i Sverige, hvor der fra socialdemokratisk Side netop er fremsat Forslag om, at Spørgsmaalet om Oprettelse af en Stats-Forretningsbank skal optages til Prøvelse ud fra det Synspunkt, at det gælder om at paaføre de private Banker en kraftig Konkurrence fra Statens Side.

Ud fra Regeringens Opfattelse paa dette Punkt foreslog den i sidste Rigsdags-samling, at Linien for en Nyordning af Landmandsbanken, forinden man gik videre i Arbejdet, blev fastlagt, saaledes at det paa Forhaand kunde være afgjort, om Bankens Virksomhed skulde fortsættes gennem en Privatbank eller en Statsbank, og Regeringen fik Rigsdagens Tilslutning til, at man skulde tilstræbe Bankens Virksomhed videreført gennem en privat Bank.

I Overensstemmelse med den Plan, Regeringen i forrige Rigsdagssamling fremsatte med Hensyn til Fremgangsmaaden for Udarbejdelsen af Forslag til Bankens Nyordning, nedsatte man umiddelbart efter Stadfæstelsen af Loven af 16. Juli 1927 et Udvalg, bestaaende af en Repræsentant for Handelsministeriet og en Repræsentant

for Nationalbanken, idet man maatte finde det naturligt, at Nyordningen søgtes gennemført i nøje Samarbejde mellem Staten og Landets Nationalbank. Udvalget har afgivet Beretning om sit Arbejde den 17. Januar d. A. Beretningen er optrykt som Bilag til det Lovforslag, som jeg har den Ære at fremsætte, og jeg skal derfor her undlade i Enkeltheder at gengive Beretningens Indhold. Ifølge Beretningen har Udvalget foretaget en Gennemgang og Vurdering af Bankens samlede Aktivmasse med det Resultat, at Udvalget har anset det for paakrævet og betimeligt, at der udover de af Banken tidligere beregnede Afskrivninger og Hensættelser yderligere afskrives eller hensættes følgende Beløb: for Laaneengagementer 30,7 Mill. Kr., Panteobligationer 3,6 Mill. Kr., Obligationer og Aktier 3,2 Mill. Kr., paa faste Ejendomme 2,3 Mill. Kr. samt som anslaaet Driftsunderskud for 1927 2 Mill. Kr., i alt ca. 42 Mill. Kr.

Det af Udvalget saaledes naaede Resultat ligger ca. 36 Mill. Kr. højere end det Regnskabsresultat, som Bankraadet er naaet til ifølge den udsendte Regnskabsmeddelelse. Udvalget har imidlertid, som allerede nævnt, regnet med det af Banken anslaaede Driftsunderskud paa ca. 2 Mill. Kr. Da dette Driftsunderskud efter den af Banken udsendte Regnskabsmeddelelse viser sig kun at være ca. 300 000 Kr., vil Forskellen mellem Bankens og Udvalgets Opgørelse ikke blive 36 Mill. Kr., men kun ca. 34 Mill. Kr.

At dette er en meget betydelig Forskel, kan jo ikke nægtes, men man maa ved Betragtningen heraf erindre de Vanskeligheder, der, som jeg allerede tidligere i Dag har nævnt, knytter sig til en nøjagtig Regnskabsopgørelse for en Virksomhed af Landmandsbankens Størrelse og Art, hvor Forholdet i Virkeligheden er det, at Stillingen kan skifte fra Dag til Dag. Det er saaledes muligt — jeg tør endda sige, det er overvejende sandsynligt —, at Tomandsudvalget, dersom det skulde opgøre Bankens Stilling i Øjeblikket, ikke vilde naa til nøjagtig samme Resultat som det af Udvalgsberetningen med Udgangspunkt i Bankens Maanedsbalance pr. ultimo August forrige Aar opgjorte. Forskellige Værdier vilde utvivlsomt vise sig efter Udvalgets Vurdering af dem at have undergaaet Ændringer, enten saaledes, at for Eksempel Poster af Værdipapirer er blevet afhændet for højere Beløb end de, hvortil Udvalget har turdet optage dem, eller saaledes, at visse